

DOI 10.18524/2304-1587.2018.1(32).134156
УДК 341.6 : 341.9

Л. М. Дешко

доктор юридичних наук, доцент
Київський національний торговельно-економічний університет,
кафедра міжнародного публічного права, з відділенням
вул. Кіото, 19, Київ, 02156, Україна

DE MINIMIS NON CURAT PRAETOR: КРИТЕРІЇ ВСТАНОВЛЕННЯ НАЯВНОСТІ АБО ВІДСУТНОСТІ ФІНАНСОВОЇ ШКОДИ ДЛЯ ЗАЯВНИКА

Стаття присвячена дослідженню з правдивої Протоколом №14 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод умови прийнятності індивідуальної заяви Європейським судом з прав людини – суттєв шкод, одним з критеріїв встановлення наявності або відсутності якої є фінансові шкоди. У статті виділено критерії встановлення наявності або відсутності фінансової шкоди для двох груп заявників до Європейського суду з прав людини в розумінні ст. 34 Конвенції – фізичних та юридичних осіб.

Ключові слова : Європейський суд з прав людини, умови прийнятності, *de minimis non curat praetor*, суттєв шкод, фінансові шкоди для заявників.

Постановка проблеми. Використавши всі національні з собою юридичного захисту, будь-які особи, неурядові організації або групи осіб, які вважають себе потерпілими від допущеного однією з Високих Договірних Сторін порушення прав, викладених у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод (далі – Конвенція) або протоколу до неї, мають право звернутися до Європейського суду з прав людини (далі – Суд) з індивідуальною заявою [1; 2].

Головним чином у світі деді більшої звітності Європейського суду з прав людини та Комітету Міністрів Ради Європи, та кож зважаючи, зокрема, на потребу забезпечити Суду можливість і далі відіграти свою провідну роль у захисті прав людини в Європі з метою збереження і покращення ефективності контрольної системи протягом тривалий період, з незмінними міжнародно-правовими механізмами доступу до Європейського суду з прав людини. Одним з елементів цього механізму є умови прийнятності індивідуальних заяв (Протокол №14 до Конвенції, Протокол №15 до Конвенції).

Згідно зі змінами, що вносяться до Конвенції Протоколом № 14 та Протоколом №15 (відкритий для підписання держав-учасницями Конвенції), Суд оголошує непринятною будь-яку індивідуальну заяву, подану згідно зі ст. 34 Конвенції, якщо він вважає, що заявник не зазнав суттєвої шкоди, якщо тільки повністю до прав людини, гарантованих Конвенцією й протоколом до неї, не вимірюється розгляд заяви по суті [3; 4]. Суду надано особливі повноваження щодо відхилення справ, які не піднімають вживаних питань з Конвенцією. Ця ідея впливає з принципу «*de minimis non curat praetor*», який стосовно Європейського суду з прав людини означає,

що Суд із міркувань доцільності може не розглядати справи, які не дуже знані з позиції захисту прав людини [5; 6].

Сьогодні хоч і не існує формальної ієрархії між декількома елементами пункту 3(b) статті 35, питання відсутності суттєвої шкоди є ключовим для нового критерію (рішення Європейського суду з прав людини у справі «Шефер проти Росії», 2012 р. [7]). Одним із критеріїв встановлення наявності або відсутності суттєвої шкоди, якої згідно з явним до Європейського суду з прав людини, як умови прийнятності індивідуальної заяви Європейським судом з прав людини є фінансові шкоди для заявника [8].

Аналіз останніх досліджень та публікацій дозволяє стверджувати, що незважаючи на значну кількість фундаментальних наукових праць вітчизняних та зарубіжних вчених, присвячених умовам прийнятності індивідуальних заяв до Європейського суду з прав людини (М. Антонович, Т. Анцупов, М. Біймуртов, М. Буроменський, В. Буткевич, Р. Велес, С. Василенко, Д. Гом'єн, М. Ентін, В. Кортшкін, Г. Летсес, В. Мицик, Н. Моул, В. Мурвінов, Н. Севостьянов, С. Шевчук, Ю. Шемшученко та ін.), комплексні наукові дослідження умови прийнятності, що були запроваджені Протоколом №14 до Конвенції, відсутні. Недослідженими в юридичній літературі є і структурні елементи суттєвої шкоди, зокрема – фінансові шкоди.

Із огляду на викладене, об'єктом дослідження є проблема, теоретично і практично зрілою.

Мета статті – виділити критерії встановлення наявності або відсутності фінансової шкоди для фізичних і юридичних осіб – заявників до Європейського суду з прав людини в розумінні ст. 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод як структурного елемента суттєвої шкоди.

Виклад основного матеріалу. Фінансову шкоду, яку згідно з явним до Європейського суду з прав людини, складують у сукупності матеріальні шкоди та моральні шкоди [9]. Оскільки, відповідно до ст. 34 Конвенції, звертатися з індивідуальними заявами до Європейського суду з прав людини можуть фізичні та юридичні особи, виявимо критерії встановлення наявності або відсутності фінансової шкоди для групи заявників – фізичних осіб та для групи заявників – юридичних осіб.

А. Цибуляк-Кустевич, посилаючись на науково-дослідницький звіт Європейського суду з прав людини щодо дворічної судової практики з постановлення нового критерію допустимості рішення Європейського суду з прав людини у справі «Хворостяной та інші проти України» від 25 липня 2013 р., висновок, що фінансові шкоди, якої згідно з явним, має статися щонайменше 500 євро [10].

Департамент Юрисконсульт Європейського суду з прав людини у четвертому виданні практичного посібника щодо прийнятності заяв вказує на те, що в багатьох випадках суттєвість шкоди визначається з огляду на фінансові виміри питання, що розглядається, та вживість справи для заявника [11]. Фінансовий вимір оцінюється з точки зору матеріальної і моральної шкоди. При цьому в своїх рішеннях Європейський суд з прав людини наголошує, що фінансові шкоди для заявника не повинні визначатися для оцінки справи в жодній з частин справи.

Так, у рішенні в справі «Кіусі проти Греції» Суд постановив, що сума в 1000 євро, якої з явним вимога з моральної шкоди, не була визначеною для оцінки справи в жодній з частин справи для заявника. Це пояснюється

тим ф ктом, що з явники ч сто с мостійно оцінюють розмір мор льної шкоди, виходячи з вл сних припущень щодо відповідної суми [12].

Якщо йдеться про незн чну фін нсову шкоду, Суд зробив висновок про відсутність «суттєвої шкоди» в т ких спр в х, де відповідні суми були меншими бо не перевищув ли 500 євро: пров дження, де оск ржув н сум дорівнює л 90 євро («Іонеску проти Румунії»); спр в , в якій мов йшл про неспл ту орг н ми держ ви-відповід ч суми, що бул менше 1 євро («Корольов проти Росії»); спр в , в якій орг н ми вл ди не було спл чено з явникові суму, що ст новить приблизно 12 євро («В сільченко проти Росії»); невідшкодув ння 125 євро («Стеф неску проти Румунії»); неспл т держ вою з явникові 12 євро («Федотов проти Молдови»); неспл т держ вою з явникові 107 євро плус 121 євро з вид тки, тобто всього 228 євро («Буров проти Молдови»); спр в , в якій Суд визн чив, що сум м тері льної шкоди скл д є 504 євро («Кіусі проти Греції»); спр - в , в якій поч ткове звернення з явник про повернення йому двок том 99 євро було долучене до спл ти йому суми, еквів лентної 1 515 євро, з трив лість пров дження по суті («Г велк проти Чеської Республіки»); викон ння рішення, з яким н д в л ся сум в розмірі 34 євро («Шефер проти Росії»). У рішенні «Г велк проти Чеської Республіки» Суд узяв до ув ги той ф кт, що хоч сум в 1 515 євро, вл снє к жучи, не являл дек в тного й дост тнього відшкодув ння з судовою пр ктикою Суду, вон не н стільки відрізнял ся від н д ного спр ведливого відшкодув ння, щоб з явник міг з зн ти серйозної шкоди [11].

І н ви ки, якщо Суд вв ж є, що з явник з зн в суттєвої фін нсової шкоди, він може відмовитись від цього критерію. Прикл д ми є рішення ЄСПЛ у спр ві «Г гліоне т інші проти Іт лії», «Джусті проти Іт лії», «Де Іесо проти Іт лії», «Рієтк проти Польщі» т ін.

У спр ві «Ферн ндєз проти Фр нції» Суд з зн ч є, що він усвідомлює, що н слідки м тері льної шкоди не повинні вимірюв тись бстр ктно, дже н віть незн чн фін нсов втр т може бути суттєвою з огляду н конкретний ст н особи й економічну ситу цію в кр їні чи регіоні, де вон прожи в є. У спр ві «Гюр н проти Румунії» Суд визн в суму в 350 євро зн чною, оскільки середній розмір пенсії в Румунії н той ч с ст новив 50 євро [13].

Є низк спр в, під ч с розгляду яких Суд визн в суттєвою фін нсову шкоду, як ст новил менше 100 євро. Прикл д цьому – рішення Суду у спр ві «Будченко проти Укр їни» [14].

Т ким чином, оцінк фін нсової шкоди, якої з зн в з явник, не м є проводитись бстр ктно т оцінюв тся з огляду н те, чи дорівнює бо перевищує вон 500 євро. Жодним рішенням Європейського суду з пр в людини не вст новлено фіксов ний розмір фін нсової шкоди, спричиненої з явникові, як визн в л ся б Судом суттєвою.

Відповідно, оцінк фін нсової шкоди, якої з зн в з явник, проводиться як оцінк в сукупності м тері льної шкоди з огляду н конкретний фін нсовий ст н особи т економічну ситу цію в кр їні чи регіоні, де з явник прожив є, і мор льної шкоди з огляду н зн чущість впливу, який вон м л н з явник [15].

Фін нсову шкоду для з явник -юридичної особи Європейський суд з пр в людини т кож оцінює в як сукупність м тері льної шкоди т мор льної шкоди. Н підст ві н лізу рішень Суду виявимо критерії оцінки їх н явності бо відсутності.

У спр ві «East/West Alliance Limited» проти Укр їни» з явник – ірл нд-ське підприємство «East/West Alliance Ltd», що зн ходиться у м. Дубліні, із предст вництвом в Укр їні (д лі – підприємство-з явник), обґрунтовуючи сутєвість з вд ної шкоди, оцінюв ло з вд ну йому м тері льну шкоду у сумі 165915960 дол рів США, мор льну – 10000 дол рів США [16].

По-перше, підприємство-з явник до суми м тері льної шкоди включило суму, еквів лентну ринковій в ртості чотирн дцяти літ ків н момент под чі індивіду льної з яви до Європейського суду з пр в людини, подібних до тих, яких воно було позб влено. Оскільки літ ки Ан-28 більше не випуск лись, підприємство-з явник н водило ринкову в ртість літ ків M28 «Skytruck», що виробляються польською комп нією «PZL Mielec» як модифік ція Ан-28, що виготовлявся з ліцензією ДП «Антонов». Шість нових літ ків M28 «Skytruck» н ч с звернення з індивіду льною з явою до Європейського суду з пр в людини можн було придб ти з 48000000 дол рів США. Літ ки Л-410 продовжують випуск тися чеським виробником «LET Airplane Industries». Тодішня ринков в ртість восьми нових літ ків ст новил 44000000 дол рів США [16].

По-друге, підприємство-з явник вим г ло відшкодув ння втр ченого прибутку. У зв'язку з цим воно посил лось н прибутки, які воно могло отрим ти н підст ві договорів лізингу. Згідно з його підр хунком, сум цих прибутків із ур хув нням інфляції ст новить 60464552 дол рів США [16].

По-третє, підприємство-з явник доводило, що воно могло покл сти вищез зн чений прибуток від договору лізингу н б нківський р хунок із середнім річним відсотком 3,8 %. Ун слідок цього воно могло з робити 13383543 дол рів США [16].

Н с мкінець, підприємство-з явник вим г ло з цим пунктом відшкодув ння витр т, понесених з договором про охорону шести літ ків Ан-28, які ст новили 67865 дол рів США (п. 232-237 Рішення Європейського суду з пр в людини у спр ві «East/West Alliance Limited» проти Укр їни») [16].

Ан ліз спр ви свідчить, що до м тері льної шкоди з явник включ в: 1) відшкодув ння, еквів лентне теперішній ринковій в ртості чотирн дцяти літ ків, подібних до тих, яких воно було позб влено; 2) утр чений прибуток; 3) вищез зн чений прибуток від договору лізингу н б нківський р хунок із середнім річним відсотком 3,8 %; 4) витр ти, понесені з договором від 4 червня 2003 року про охорону шести літ ків Ан-28.

Уряд з перечив вищез зн чені вимоги і доводив, що пр во вл сності підприємств -з явник н відповідні літ ки було підтверджене н ціон льними суд ми т що держ вні орг ни вжив ли всіх можливих з ходів для викон ння з зн чених судових рішень т повернення літ ків підприємству-з явнику. Відповідно, підприємство-з явник включ є до розр хунку подвійну пл ту. Уряд вк зув в т кож, що літ ки, про які йдеться, не були новими, коли держ вні орг ни, як стверджу в лося, втрутились у пр во вл сності підприємств -з явник . Отже, Уряд вв ж в розр хунок м тері льної шкоди, здійснений підприємством-з явником щодо відшкодув ння в ртості нових літ ків, необґрунтов ним [16].

Уряд т кож стверджу в, що вимог підприємств -з явник стосовно втр ти прибутків є необґрунтов ною. Щодо договору з комп нією «АТІ» про лізинг літ ків Л-410 від 18 серпня 2000 року Уряд з зн чив, що «АТІ» виявил сь незд тною дотрим тися умов подібного договору стосовно літ -

ків Ан-28. Відповідно не має підстав вважати, що вони належним чином додержувалися умов договору від 18 серпня 2000 року. Щодо посилень підприємств -заявник і договір про лізинг шести літаків Ан-28 від 20 серпня 2001 року Уряд заявив, що воно вступило в силу в укладенні з заявником договір, оскільки у той час літаки утримувалися державними органами після їхнього вилучення 30 березня 2001 року. Уряд також стверджував про безпідставність і спекулятивність доводу підприємств -заявник стосовно потенційного депозиту грошових коштів на банківському рахунку. Що стосується відшкодування вартості договору про охорону, Уряд заявив, що в той час літаки перебували під контролем державних органів. Отже, у підприємств -заявник не було жодної потреби в сенсі укладення окремих договорів про їхню охорону (п. 38–42 Рішення Європейського суду з прав людини у справі «East/West Alliance Limited» проти України) [16].

Європейський Суд з прав людини заявив, що він має певну свободу у здійсненні своїх повноважень, що встановлено Конвенцією, що підтверджується у тексті прикметником «справедливий» та словосполученням «у разі необхідності» (рішення від 6 листопада 1980 року у справі «Гуцц проти Італії», п. 114, Series A N39 [17]). Суд урештєвляє специфічні особливості кожної справи, з огляду на які він може дійти висновку, що сума є меншою, ніж вартість фактичної шкоди чи понесених витрат. У зв'язку з цим Суд повторив, що у справі про позбавлення майна державою відмінність між «законним» і «незаконним» позбавленням майна є не дещо іншою суттєвою для оцінки суттєвості шкоди та розрахунку матеріальної шкоди (рішення у справі «Україна -Тюмень» проти України, заява N 22603/02, п. 22 [18]).

Заявник повинен продемонструвати існування причинно-наслідкового зв'язку між порушенням та будь-якою стверджуваною фінансовою втратою (рішення у справі «Druzstevni zalozna prija» та інші проти Чеської Республіки», п. 9 [19]).

Європейський суд з прав людини звернувся до обставин, що іноді точний підрахунок суми шкоди, якої завдал заявник, може бути неможливим у зв'язку із невизначеністю своєю природою характером шкоди, що впливає з порушення.

Щодо моральної шкоди юридичних осіб, то вона розраховується незалежно від справедливості, оскільки її точний підрахунок є неможливим [20]. Значна моральна шкода може включати спектри, які більшою або меншою мірою є «об'єктивними» або «суб'єктивними». Аспекти, які можна врахувати, включають репутацію підприємств, невизначеність при прийнятті рішень, проблеми в керуванні підприємством (для якого не існує точного методу підрахунку наслідків) та, наприклад, хоча й меншою мірою, тривогу та незручності, з'явлені в керівництві (§35 рішення у справі «Comingersoll S. A.» проти Португалії», 2000 р.). Якщо один або більше з аспектів шкоди не можуть бути точно визначені, Суд може вирішити здійснити загальну оцінку незалежно від справедливості (§80 і §93 рішення у справі «Агрокомплекс проти України» від 25 липня 2013 р.).

Наприклад, у справі «East/West Alliance Limited» проти України Суд заявив, що порушення, які він констатував у цій справі, вочевидь: 1) створили перешкоди в роботі підприємств -заявник; 2) спричинили тривалу невизначеність в його господарській діяльності; 3) вочевидь викликали відчуття безпорадності та розчарування у його керівників. У світ-

лі вищеззначених міркувань та з огляду на всі наявні матеріали Суд виніс рішення на зсідхсправедливості та присудив підприємству-заявнику сукупну суму 5000000 євро.

У рішенні у справі «ТОВ «Полімерконтейнер» проти України» від 24 листопада 2016 р. Суд констатує увагу, що наявні шкоди, завдані тим чи іншим компаніям, може включити в себе «об'єктивні» або «суб'єктивні» спектри. Але Судом прийняються до уваги такі з них: 1) репутаційна компанія; 2) невизначеність в планувальній; 3) перебої в управлінні компанією (для якого не існує точного методу розрахунку наслідків); 4) неприємності та незручності для членів менеджменту.

Висновки:

1. Суттєвість шкоди, як була завдані заявнику до Європейського суду з прав людини – фізичній або юридичній особі – в результаті порушення однією з Високих Договірних Сторін прав, викладених у Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, визначається з огляду на фінансову шкоду, завдану заявнику та інші критерії оцінки наявності або відсутності суттєвої шкоди у сукупності. Жодним рішенням Європейського суду з прав людини не встановлено фіксований розмір фінансової шкоди, спричиненої заявникові, як визначалася Судом суттєвою.

2. Фінансові шкоди оцінюються як сукупність матеріальної та моральної шкоди, якої зазнав заявник. Установлено, що сума, якої заявник вимагає з причиненої моральної шкоди, може бути визначеною не сам по собі, для оцінки справжньої значущості справи для заявника в цілому.

Акцентовано увагу, що наслідки матеріальної шкоди не вимірюються бестактно. При встановленні наявності або відсутності фінансової шкоди для фізичних і юридичних осіб – заявників до Європейського суду з прав людини в розумінні ст. 34 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод урховується конкретний стан заявника та економічна ситуація в країні чи регіоні, де він зазнав порушення державою-учасницею Конвенції прав та свобод.

3. Виділено критерії встановлення наявності або відсутності матеріальної шкоди, завданої юридичній особі: 1) вартість утрченого, пошкодженого або знищеного майна; 2) додаткові витрати (штрафні санкції, сплачені іншим суб'єктом, вартість додаткових робіт, додатково витрачених матеріалів тощо); 3) недержавний прибуток (утрачені вигоди), на який заявник вправ розраховується.

Виділено критерії встановлення наявності або відсутності моральної шкоди, завданої юридичній особі, як розраховується на зсідхсправедливості з урахуванням таких обставин: 1) завдані репутаційні шкоди; 2) невизначеність при прийнятті рішень (невизначеність у планувальній діяльності); 3) проблеми в керуванні; 4) тривога та незручності, завдані керівництву суб'єкта підприємства.

Для розрахунку наслідків спричиненої юридичній особі моральної шкоди не існує точного методу розрахунку.

Список літер тури

1. Конвенція про захист прав людини і основних свобод від 4 жовтня 1950 р. // Офіційний Вісник України. 1998. №13. С.270–302.
2. Дешко Л. М. Конституційне право на звернення до міжнародних судових установ між родних органів: монографія / Л. М. Дешко. Ужгород, 2016. 486 с.
3. Протокол №14 до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, який змінює контрольну систему Конвенції, від 13 травня 2004 р. URL: http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/994_527 (дата звернення: 12.06.2018).
4. Протокол № 15 про внесення змін до Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод від 24 червня 2013 р. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/994_001-13/paran2#n2 (дата звернення: 12.06.2018).
5. Пятелев К. Претор не занимается мелочами, или новый критерий приемлемости жалоб в Европейский Суд по правам человека // Актуальные проблемы российского права. 2015. №3 (52). С. 143–144.
6. Дешко Л. Конституційне право кожного звертатися з захистом своїх прав і свобод до Європейського суду з прав людини: критерії de minimis / Л. М. Дешко // Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія Юридичні науки. 2016. № 3. С. 58–61.
7. Shefer v. Russia. 13 March, 2012. URL: www.hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22fulltext%22%3A%5B%5C%22SHEFER%20V%20RUSSIA%22%5D%2C%22sort%22%3A%5B%5C%22update%20descending%22%5D%2C%22documentcollectionid%22%3A%5B%5C%22DECISIONS%22%5D%2C%22itemid%22%3A%5B%5C%22001-109895%22%5D%7D (дата звернення: 12.06.2018).
8. Дешко Л. М. Умови прийнятності індивідуальних заяв до Європейського Суду з прав людини / Міжнародне право: монографія / Під ред. Г. О. Анцелевич. К.: КНТЕУ, 2017. С. 151–178.
9. Deshko L. The reasons and motives for national court's decision: the practice of the European Court of Human Rights and national courts / L.N. Deshko // TEISE. 2016. №99. P. 186–193.
10. Цибуляк-Кустевич А. Доцільність створення міжнародного мирового суду // Науковий вісник міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція. 2014. №10-2. С. 193-194.
11. Прокічний посібник щодо прийнятності заяв. URL: http://www.echr.coe.int/Documents/Admissibility_guide_UKR.pdf (дата звернення: 12.06.2018).
12. Рішення Європейського суду з прав людини в справі «Кіусі проти Греції». URL: http://www.echr.coe.int/Documents/Admissibility_guide_UKR.pdf. (дата звернення: 12.06.2018).
13. Рішення Європейського суду з прав людини в справі «Гюрн проти Румунії». URL: http://www.echr.coe.int/Documents/Admissibility_guide_UKR.pdf. (дата звернення: 12.06.2018).
14. Рішення Європейського суду з прав людини в справі «Будченко проти України». URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22fulltext%22%3A%5B%5C%22CASE%20OF%20BUDCHENKO%20V%20UKRAINE%22%5D%2C%22documentcollectionid%22%3A%5B%5C%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%5D%2C%22itemid%22%3A%5B%5C%22001-142517%22%5D%7D> (дата звернення: 12.06.2018).
15. Гуржій Т. О. Предмет дміністративного делікту / Т. О. Гуржій // Право України. 2006. № 7. С. 25–27.
16. Case of East/West Alliance Limited v. Ukraine. URL: www.hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22appno%22%3A%5B%5C%2219336/04%22%5D%2C%22itemid%22%3A%5B%5C%22001-140029%22%5D%7D (дата звернення: 12.06.2018).
17. Case of Guzzardi v. Italy. URL: <https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22fulltext%22%3A%5B%5C%22Guzzardi%20v%20Italy%22%5D%2C%22documentcollectionid%22%3A%5B%5C%22GRANDCHAMBER%22%2C%22CHAMBER%22%5D%2C%22itemid%22%3A%5B%5C%22001-57498%22%5D%7D> (дата звернення: 12.06.2018).
18. Рішення Європейського суду з прав людини в справі «Україн -Гюмень» проти України. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/974_596. (дата звернення: 12.06.2018).

19. Case of DRUŽSTEVNÍ ZÁLOŽNA PŘIA and others v. the Czech Republic. URL: [https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22appno%22:%20\[%2272034/01%22\],%20%22itemid%22:%20\[%22001-87882%22%7D](https://hudoc.echr.coe.int/eng#%7B%22appno%22:%20[%2272034/01%22],%20%22itemid%22:%20[%22001-87882%22%7D) (дата звернення: 12.06.2018).
20. Гуржій Т. О. Перспективи розвитку адміністративно-деліктного законодавства / Т. О. Гуржій // Адміністративне право і процес. 2014. № 3. С. 156–158.

Стаття набрана до редакції 15.06.2018

Л. Н. Дешко

Київський національний торговельно-економічний університет,
кафедра міжнародного публічного права
ул. Киото, 19, Київ, 02156, Україна.

DE MINIMIS NON CURAT PRAETOR: КРИТЕРИИ УСТАНОВЛЕНИЯ НАЛИЧИЯ ИЛИ ОТСУТСТВИЯ ФИНАНСОВОГО ВРЕДА ДЛЯ ЗАЯВИТЕЛЯ

Резюме

Стаття посвячена дослідженню введеному Протоколом №14 до Конвенції про захист прав людини і основних свобод умов прийнятності індивідуальної скарги Європейським судом по правах людини – суттєвий вред, одним з критеріїв установлення наявності або відсутності якого є фінансовий ущерб. В статті виділені критерії установлення наявності або відсутності фінансового ущербу для двох груп заявників в Європейський суд по правах людини в розумінні ст. 34 Конвенції – фізических і юридических осіб.

Ключевые слов : Європейський суд по правах людини, умови прийнятності, de minimis non curat praetor, суттєвий вред, фінансовий ущерб для заявника.

L. M. Deshko

Kyiv National University of Trade and Economics,
The Department of International Public Law
Kyoto str., 19, Kyiv, 02156, Ukraine

DE MINIMIS NON CURAT PRAETOR: CRITERIA FOR THE SETTING OF THE AVAILABILITY OR ABSENCE OF THE FINANCIAL HARM FOR THE APPLICANT

Summary

The article is devoted to the analysis of the application of the Protocol No. 14 to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, the conditions for the admissibility of an individual application by the European Court of Human Rights – significant disadvantage, one of the criteria for establishing whether or not there is financial harm. The article highlights the criteria for establishing the presence or absence of financial harm for the two groups of applicants to the European Court of Human Rights in the meaning of Art. 34 of the Convention – persons and legal persons.

Key words: The European Court of Human Rights, an individual application, admissibility conditions, de minimis non curat praetor, significant disadvantage, financial damages for the applicant.